

Qərərim öhrətim əhidim mənim

İnsan yaşadığı ömrü dəfələrlə oxuduğu kitab kimi ara-sıra və-rəqləyir, xatirələrin izinə düşüb yaddaşının uzaq səmalarına ulduz-ulduz həkk olunan hadisələrin işartılarına sarı qanadlanır. Ömürdən aylar, illər ilmə-ilmə açılıb getdikcə keçmişə müdrik səyahətlər davam edir. Uzun illər müharibə şəraitində yaşadığımız üçün yada saldıığımız məqamlar da Qarabağ savaşı ilə bağlı olur.

Təxminən iki-üç il əvvəl nəvəm Cavidana Qarabağ müharibəsindən, orada gördüyüm qəhrəmanlardan danışdım. Uşaq söhbətlərimə maraqla qulaq asır, məqamı çatanda maraqlı suallar verirdi. Müharibədə, döyüşlərdə olduğumu biləndə sevindi, qürurlandı. Boynumu qucaqlayıb inanmış kimi təkrar soruşdu ki, baba, doğrudan da müharibədə olmusan?

- Hə - dedim.
- Avtomatın var idi, düşmənlərdən nə qədər qırmısan?
- Silahım olmayıb, heç kimi öldürməmişəm.

- Bə, baba, axı dedin ki, müharibədə olmusan? - Cavidanın üzündəki sevinc ifadəsi birçə anda təəssüflə əvəzləndi.
- Olmuşam.
- Bax, mən də soruşuram ki, neçə düşmən öldürmüşsən?

Nəvəm nə qədər çalışsam da başa sala bilmədim ki, mən ora jurnalist kimi yazmağa getmişəm. Qaşlarını dünyümləyib etiraz etdi:

- Baba, yazmaq üçün müharibəyə getmək lazım deyil ki... Otur evində, aç notbuku, yaz nə qədər istəyirsənsə. Nə-nə də çayını, çörəyini versin. Müharibədə yazmaq yox, vuruşmaq lazımdır. Düşmən parta-part atır, sən də oturub yazı yazmısan. Onda demə ki, müharibədə olmusan. Bir az böyüyüm, özüm gedib onları qıracağam, Mübariz kimi, özüm də ölmək istəmirəm, baba, düşmənləri general olana kimi qıracağam!

Sözün düzü, nəvəmdən utandım. İndi balaca uşaq da işğalçıları tanıyır. Ancaq bizim nəslin nümayəndələri və bizdən əvvəl atalarımız da sonuncu Qarabağ savaşınadək erməniləri dost bilirdilər. Əksəriyyətin heç nədən xəbəri yox idi, sovet hökuməti bu mövzuda danışmağı belə qadağan etmişdi. Çox az adamın erməni faşistlərinin tarix boyu törətdikləri qanlı cinayətlərdən xəbəri vardı. Bir neçə dəfə əlifba dəyişmiş, keçmişə aparan yollar - arxivlər möhür-

lənmişdi. Bu azmış kimi, Bakıda, bütün Azərbaycan ərazilərində amansız və qəddarcasına müsəlman qırğınları törədən Şaumyana abidələr qoyulmuşdu. Sovet hakimiyyətinin ilk illərindən sonradək həqiqət beləcə pərdələndi, ermənilər də ən yaxın dostumuz, qardaşımız titulu daşdılar.

Müstəqillik bizə tarixə yenidən nəzər salmağa, arxivlərdən həqiqəti üzə çıxarmağa imkan verdi. İndi 8 yaşlı nəvəm erməniyi bizdən yaxşı tanıyır. Ölkədə bağçaya gedən uşaq da bilir ki, erməni faşistləri, işğalçılar kimdir. Qarabağ uğrunda aparılan sonuncu 25 illik müharibədə düşmənin necə hiyləgər və amansız olduğunu bir daha anladım. Düşmən ikiüzü olduğunu bir daha anladım. Düşmən ikiüzü olduğu qədər də amansız və məkrlidir! Müharibə itkilərdən və faciələrdən ibarət olmaqla yanaşı, həm də bir vətənpərvərlik, sınaq və döyüş məktəbidir.

Qarabağ uğrunda aparılan ilk döyüşlər ilə bugünkü savaş arasında böyük fərq var. Qarabağ savaşının əvvəlində nizami ordu yox idi, könüllülər və DİN-nin əməkdaşları döyüşürdü. Döyüş təcrübəsi az, təchizat zəif idi, silahlar və hərbi mütəxəssislər çatışmırdı. Xaos, şayiələr bəşşə alıb gedirdi. Bütün ölkə gərgin və ümitsiz bədbinliyə düşmüşdü. Sabahı müəmmal qaranlıqlar içində yaşayırdıq. Lakin mövcud çətinliklərə baxmayaraq minlərlə mərd oğul bu ölüm-di-

rim savaşında qəhrəmanlıqla döyüşür, canlarından belə keçirdilər. Həmin günlərdə qarşılaşdığımız ürək ağrından səhnələrin sayı-hesabı yox idi.

Ulu öndər Heydər Əliyev xalqın təkidi ilə hakimiyyətə qayıtdıqdan sonra ilk növbədə ordu quruculuğuna başladı. Qısa müddətdə bu sahədə ciddi dəyişikliklər baş verdi. Cənab İlham Əliyev də prezidentliyinin ilk illərində ölkənin müdafiə qüdrətinin artması, müasir tələblərə cavab verən ordunun yaranması üçün əlindən gələni əsirgəmədi və nəticədə bu gün Azərbaycanın yüksək döyüş qabiliyyətinə malik olan ordusu, minlərlə mütəxəssisi, güclü hərbiçiləri var. Biz onların son günlər rəşadətini şahidi olduq.

Ölümündən sonra qapılarına səcdəyə getdiyimiz Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimov kimsəyə bildirmədən Şuşanın, Ağdamın və bütün işğal edilən ərazilərin düşməndən şəxsən və təkbaşına qisasını almaq üçün təmas xəttini keçmiş, işğalçılara elə divan tutmuşdu ki, erməni ordusu vahiməyə düşmüşdü. O, sonuncu savaşı ilə qələbəyə gədən müqəddəs yolun hər bir əsgərin şəxsi fədakarlığından, rəşadətindən keçdiyini göstərdi. Biz onun qəhrəmanlığını məşəl kimi başımızın üstünə qaldırdıq və qələbənin nə qədər yaxında olduğunu gördük.

Onda Mübarizin doğulduğu həyətə minlərlə gənc ziyarətə gəlirdi və qəhrəmanın atası Ağakərim kişiye başsağlığı vermək əvəzinə xeyir-dua istəyirdilər ki, Allah Mübarizin yolunu onlara da qismət eləsin. Bu yol qələbə yolu idi! Bu yolda ölüm mənasını itirir, qorxub geri çəkilir! Mübariz öz qəhrəmanlığı ilə yüz minlərlə gənci ayağa qaldırdı, özü isə qələbənin müqəddəs rəmzinə çevrildi. Minlərlə Mübarizin yetişməsinə qol-qanad verdi. Heyrətlənməmək, qürur hissi keçirməmək mümkün deyil!

Bir neçə gün bundan əvvəl Qarabağ uğrunda gedən sonuncu döyüşdə şəhid olan polkovnik Raqub Orucovu layiq olduğu ucalıqlara yola salarkən qardaşı Zabil də Milli Qəhrəman Mübariz İbrahimovun atasından xeyir-dua təvəqqe edən gənclərin dediklərini təkrarladı: "Qoy, qardaşımın keçdiyi bu şərəfli yol hər birimizə nasib olsun! Dünən elə bilirdim ki, qardaşımı əbədi itirdim, amma elə deyilmiş, indi yüzlərlə qardaşım kimi igidlər düşmənlə üz-üzə dayanıb. Onların hər birinin qəlbində qardaşımın ruhunun bir parçası yaşayır. Sizdən artıq dərəcədə rica edə bilməyən ki, hamınız gözlərinizin yaşını siləsiniz və qardaşımı son mənzilə təbəssümlə, alqışlarla yola salasınız!"

Şəhidin evindən Şəhidlər xiyabanına kimi uzun yolu on minlərlə insanın alqış sədaləri bürüdü. Onu son mənzilə

yayılm atəşi və gurultulu alqışlarla yola saldıq! Amma hər bir şəhidin yerinə gözündə ölüm qorxusu olmayan minlərlə gənc gəlir.

İşğalçı düşmən isə leşlərini qara tabutlarda Qarabağdan İrəvana daşıyıb cəhənnəmə ötürür. Vahimə içindədirlər, səksəkədə yaşayırlar, bütün varlıqları ilə dərk və etiraf da edirlər ki, Qarabağ onların deyil! Buna baxmayaraq, qəfil zərbələrdən gözləri bərələn erməni faşistləri yenə bütün günahları Azərbaycanın üstünə yıxmaq üçün dünyaya car çəkir, beynəlxalq ictimaiyyəti inandırmağa çalışırlar ki, qondarma işğalçı rejimi təvəvüzə məruz qalıb. Lakin dünya düzənində fərqli yanaşma gündəmə gəlir, faşist rejiminə heç kim inanmır.

Biz isə təmkinlə, havadar axtarmadan haqqımızı bəyan edirik. Bilirik ki, bizim ən böyük arxamız halal haqqımız və bir də gücümüzdür, döyüşə atılmaq istəyən minlərlə Mübarizlərimizdir! Hər birimizin köksündə torpaqlarımızın azadlığı uğrunda canından keçən şəhidlərimizin ürəyinin bir parçası döyünür. Düşməni sarsıdan budur, onu qorxudan Mübarizlərin artan sayıdır. Çünki özünə və Mübarizlərinə güvənən xalq yenilməz və qüdrətli olur.

Bahadır İMANQULİYEV,
"Azərbaycan"